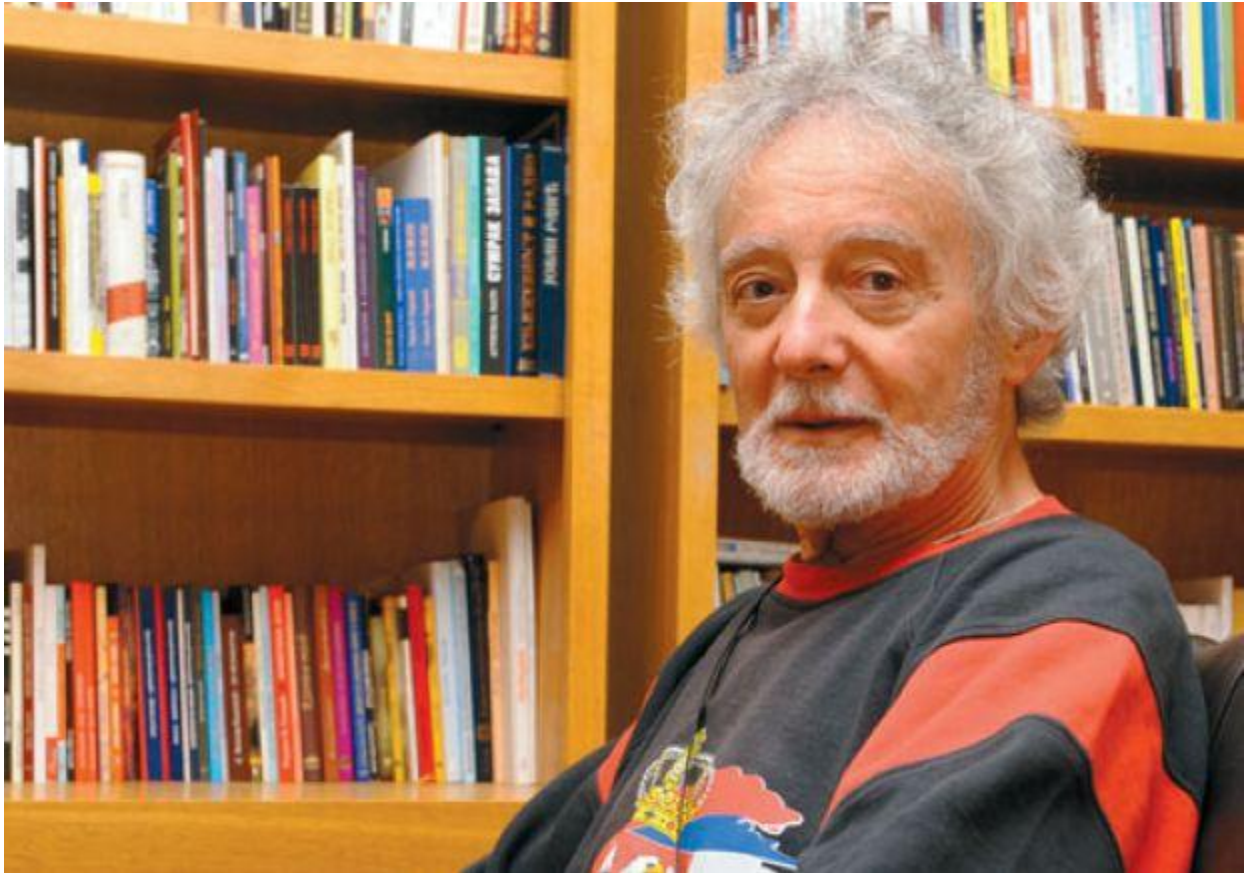

ДОБРИЦА ЕРИЋ, *Песник и месец*

Добрица Ерић је познати српски песник и писац. Рођен је 1936. године у селу Доња Црнућа у Горњој Грузи близу Крагујевца. Пише песме, прозу и сценарија за радио, телевизијске емисије и позоришне представе, а својим богатим стваралаштвом на један посебан начин обележава живљење на шумедијском и српском простору. Најпознатије дело му је збирка родољубивих песама "Разапета земља" која је добила петнаест награда. Живи и ради у Грузи и Београду.

Песник и месец

Дан кад сјаше
са жарког ата
и ноћ зањише звездану љуљку,
песник и месец,
два нежна брата,
сретну се негде на брежуљку.
Око њих свици жике носе
и попци раж тишине косе.
Бледа лица

и бујне круне
косе, и плави лептири снова.
То су чобани
што носе пуне
торбице звезда и цветова.
Травке снене
очице бришу
и трепће цвеће, и уздишу
заљубљене принцезе брезе.
Песник убере
булку из траве,
а месец звезду
с нежним зрацима,
тада се куцну и наздраве
пољу и реци и шумарцима!
Па дуго један другом у воћу
рецитују своју самоћу.

Добрица Ерић, *Песник и месец*

Песник и месец, два нежна усамљена бића, један на земљи, други на небу, срећу се негде на брежуљку у позној летњој вечери када сунце зађе и дан потпуно нестане. Иако их дели огромно небеско пространство између њих постоји веза јер сродне су душе и јако су слични један другоме.

Дању, када с неба жарко, врело сунце немилосредно пржи земљу и све на њој, нема ни песника ни месеца. Обојица са негде крију чекајући да падне вече и спусти се тамна ноћ у којој природа обасјана месечевом светлошћу постаје чаробна. Неприхваћен од других, помало тајанствен и склон сањарењу, песник воли своју самоћу и често је будан ноћу. Људи који га окржују не разумеју његова нежна осећања, сензибилитет и осећај за лепоту, па се осећа усамљен међу њима. А када коначно падне ноћ и месец засија на небу, опчињен призором испред себе, он зури у звездано небо и диви се лепоти тог сјајног и тајанственог ноћобдије, окруженог звездама. Иако није сам на небу, месец се попут песника осећа усамљеним јер у васиони влада тишина и нема с ким да разговара. Зато он својом светлошћу обасјава земљу и жељан друштва полако буди уснули свет. Свици се придружију његовом сјају и светле у мраку, попци својим звуцима пресецају тишину, буде се уснуле травке, трепери цвеће и попут заљубљених принцеза уздишу брезе. Песник, занет лепотом ноћи и очаран лепотом света бере булку из траве, а месец узима звезду с првим зрацима и један другоме наздрављају, као са два пехара. Додир булке и звезде је нежан попут ова два усамљена бића која су се у чаробној ноћи сусрели да би један другом на брежуљку, међу воћем, изрецитовали своју самоћу и наздравили свему што се у тој ноћи огледа у месечевој светлости и дотиче песникову душу. Дивљење природи и занесеност њоме одвеле су песника у опчињеност целим светом и он наздравља месецу који сву ту лепоту на земљи може да доживи пуним срцем сваке ноћи, када се на небу појави.

Усамљени, у касној у летњој ноћи песник и месец деле своју самоћу и дубину своје усамљености. Њихов сусрет, приказан у свепрожимајућој лепоти света који нас окружује

је сусрет неба и земље, стварног и нестварног, нечег што је лепо, а далеко и оног што је лепо и тако нам близу, а понекад га нисмо ни свесни.

Анализа

Тема песме је садржана у њеном наслову - **песник и месец**. Зашто песник? Зашто месец? Зато што је песник склон сањарењу, воли самоћу и будан је ноћу, а месец је ноћобдија, тајанствен је и асоцира нас на сањарење. Песма се састоји из шест строфа са различитиом бројем стихова.

ПРВА СТРОФА: Састављена је од шест стихова. Песник нас уводи у саму срж песме и говори нам о сусрету песника и месеца. Метафоричним изразом упознаје нас са обележјима ноћи: „Ноћ зањише звездану љуљку” и након тога наставља са метафором у стиху којим објашњава да се два пријатеља „сретну негде на брежуљку”. Између песника и месеца постоји веза. Они су слични један другом, а песник за њих каже да су два нежна бића у позној вечери када сунце зађе и дан нестане. Шта их то повезује и како то да се сретну негде на брежуљку? Повезује их то што су обојица будна ноћу. Када падне вече и почне ноћ месец почиње да сија. Он обасјава све околу, па и брежуљак изнад кућа. Песник опчињен призорима у ноћи зури у месец, у небо са звездама и обасјани брежуљак.

ДРУГА СТРОФА: Састављена је од два стиха. Песник нам приказује касно летње вече и чаробну ноћ, а та слика не би била потпуна да нас није подсетио на свице и попце. Свет у касној летњој вечери се увећава и ноћ постаје чаробна. Свици почињу да светле ("жиже носе"), чују се попци који својим звуковима нарушавају тишину ("ражи тишину косе")

ТРЕЋА СТРОФА: Састоји се од шест стихова. Започету слику из друге строфе песник разрађује тако што нам приказује поодмакло вече и уморне чобане којима се јављају "плави лептири снопа". Све је тако лепршаво и нежно. У стиховма „плави лептири снова” и „пуне торбице звезда и цветова” преовладава метафора.

ЧЕТВРТА СТРОФА: Састоји се од четири стиха. У њој је приказана песникова занесеност ноћном лепотом, поспане травке ("травке снене"), цвеће које трепће и заљубљене принцезе брезе. Попут целе песме, ова строфа обилује епитетима, ономатопејом и персонификацијом.

ПЕТА СТРОФА: Састоји се од шест стихова. У овој строфи пиесбиково дивљење природи и занесеност њоме воде га у опчињеност целим светом и тим поводом наздравља месецу који сву ту лепоту може доживети пуним срцем сваке ноћи. Песник убира булку из трава, а месец на небу узима "звезду с првим зрацима" и један другом наздрављају као са два пехара. Наздрављају свему што се у тој ноћи огледа у месечевој светлости и што дотиче душу песника, а то су поље, реке, шумарци...

ШЕСТА СТРОФА: Састоји се од два стиха. У овој строфи се крије поента целе песме - песник и месец деле ноћну самоћу и дубине своје сопствене усамљености. Песник уводи воће као ново место сусрета песника и месеца. У том сусрету на том месту они један другом "рецитују своју самоћу." Песник је усамљен међу људима који не могу да разумеју

његов танани сензибилитет и осећај за профињена нежна осећањ. Месец је усамљен јер је у васиони тишина и нема ко да га чује.

Стилске фигуре у песми

Метафора је стилска фигура која се другачије зове скраћено поређење. Најчешће се користи да се сликовито опишу неко биће, предмет или појава.

Ономатопеја је опонашање звукова из спољашњег света са циљем да се код слушаоца или читаоца изазове сличан акустички утисак.

Персонификација је стилска фигура у којој се неживим бићима дају особине живих бића.

Епитети су придеви или именице које се вежу уз именицу и доприносе сликовитости израза.